

ÁBRAHÁM AMBRUS

AKADÉMIKUS

Elhangzott az Ünnepi Tanácsülés 1973. október 6-án

Tisztelt Tanácsülés!

Engedjék meg nekem, hogy ebben az ünnepélyes pillanatban, amikor el-tűnődünk szeretett Főiskolánk küzdelmes, de eredményekben és sikerekben felette gazdag múltján, amikor jóleső érzéssel szemlélődünk ragyogó jelenén és bizodalom-mal tekintünk nagy reményekre jogosító jövője felé, büszsőséges együttérzéssel és jogos büszkeséggel emlékezzem meg a Budai Pedagógiumból és a Pesti Erzsébet Nő-iskolából együvé kovácsolt Szegedi Állami Polgári Iskola Tanárképző Főiskoláról, annak tanáiról és hallgatóiról, akik közül igen sokan aranybetűkkel írták be nevüket a magyar tudományos élet történetébe. Bár az előzőekben is akadtak lelkes művelői a tudománynak, a Szegedi Főiskola volt az, amely a pedagógia mellé egyenlő (vagy ennél tehetősebb) társként helyezte el a tudományt, a tudományos kutatómunkát és ezzel újabb és gyümölcsözőbb korszakot nyitott meg a tanárképzés történetében. A tudományos igazságok közlése, ezek keresése, kutatása és fiksználása voltak azok a szempontok, amelyek jellemezték a főiskola tanári karát és ifjúságát. Nem Szeged levegője, nem az egyetemmel való összeházasítás voltak azok a tényezők, amelyek a főiskolának helyet követeltek és helyet adtak a magyar tudományos életben, hanem a szellemében új, munkájában precíz, öntudatos és jól megválogatott tanár testület tagjai és a gondosan szelektált és tehetséges hallgatók voltak azok, akik ebben hathatósan és minden vonalon elismerten és eredményesen közreműködtek. Hogy milyen volt ez a tanári testület, mit tett a nemzetközi és a magyar tudomány érdekében, azt szerte a hazában mindenki tudja és látja, aki nyitott szemmel és gondolkodó ésszel járkal az élet útjain. De azt is látnia kell, hogy hűséges követője és segítője volt ebben a tekintetben az a remek hallgatóság, melynél jobbat és szorgalmasabbat sehol sem találtam azokon a posztokon, amelyeket végigjártam az alatt az ötven esztendő alatt, amelyet a legmagasabb fokú tudományos és oktató intézmények szolgálatában töltöttem el. Hogy ez így van, arról beszélnek azok a magyar tudósok, akik a negyvenes években a főiskola tanárai voltak, és beszélnek azok a hallgatók, akik a legmagasabb pedagógiai és tudományos fórumok területén is kivételesen magas pozíciókba kerültek. A Szegedi Állami Polgári Iskolai Tanárképző Főiskola tanárai nem a pedagógia írásos módszereivel osztogatták a pedagógiát, hanem a tudomány örökbecsű kincseinek a legmagasabb szintű ismeretében szóltak hozzá a természet s a humánium nagy és örök kérdéseéhez és mindig úgy, hogy az (felfelé- és lefelé) egyformán világos és érthető legyen. A főiskola tanárai és hallgatói együttesen vallották és hirdették a rövid közmondás örök és megmásíthatatlan igazságait: „Nemo dat qui non habet”. Senki sem adhat abból amiye nincs, ahhoz pedig, hogy legyen, dolgozni kell, mert: „Qui ascendit sine labore descendit sine honore” aki munka nélkül lép föl a katedrára az tisztesség nélkül száll le onnan.

A nagy dolgokat a kicsinyeknek is meg lehet magyarázni, és a bonyolult dolgokat egyszerűbb formában és minden nehézség nélkül be lehet mutatni, de csak akkor, ha magunk is ismerjük őket, és pedig alaposan. Az álmok, a képzelmenyek, s a homályban rejtőzködő szóvirágok körül sötét marad a láthatár. A pedagógus tudjon sokat, nagyon sokat, azt amit tud, tudja elmondani világosan, értelmesen, szép magyarsággal, szeresse a hivatását és az ifjúságot, amelyet reábíztak.

Tisztelt Tanácsülés, tessék megengedni, hogy a jubileum alkalmából (ismételten) szeretettel és tisztelő elismeréssel emlékezzem meg a főiskola tudományt építő, tudományt hirdető tanáraitól és hallgatóiról, akik szívvel és szorgalommal dolgoznak a magyar tudományért, de azokról is, akik már elmentek oda, ahonnan nem tért vissza senki sem. Legyen ez a tanácsülés a múltak dicsérete, legyen serkentés és buzdítás a jelen számára és legyen iránymutató rakéta a jövődők felé. Illesse hálánk, ragaszkodásunk és őszinte szeretetünk a főiskolát, amelynek szép múltjában és ragyogó jelenében örömről leljük, s a jövője felé bizodalommal és reménykedéssel tekintünk. További sok sikert, eredményt kívánok mindannyiójuknak!